

Lauliku alustussõnad

Kagos minno õks no Jummal jõvvutõlõ^q,
armas Essu avitõllõ^q,
jovvuda^q õks jal joutsa jälile,
tegiidõ tii pääle!
5 Essut kutsu õks ma saisma sälä taadõ,
hingle, anna^q hiitruist
vastast jälke õks mul laulo laaditõlla,
tõista illo ehitellä!
Olõs saasi^q õks mul illos ilokõnõ,
10 paha-laadna laulukõnõ,
hüä saasõ õks sis mullõ ne muilõ,
illos õgalõ-ütele!
Selle naksi õks jal laulo laulmahe,
tõist illo ehitammä:
15 ammu olõ-s õks joht tuu aokõnõ,
tulihüä tunnikõnõ,
sis tull' õks mul Tartost tuu sõna,
Imäkeelest illos jutto:
Peko ülti õks jal illo ilosat,
20 Peko laulo lahehest.
Sääl kullõl' õks sis tuvi tulba pääl,
piho peräpaja all,
tuvi õks kullõl' tuud jutto,
piho peräh-kõnõlõmist.
25 Õga sori-s õks tuud laulo suurõ^q säksa^q,
imändä^q õks joht panõ-s immest,
kõik soovõ^q õks naa^q laulo suurõ^q säksa^q,
imändä^q õks kõik ütli^q: “Illos om!”
Tuvikõnõ õks kullõl' tuu jutu,
30 imändide ehtsä^q sõna^q,
jutukõsõ õks kõik puistas' pudsajihe,
nobõ sõna^q noki otsa,
sis nakas' õks tä Tonn'a tulõmahe,
laulja poolõ laskmahe.
35 Tuvi õks sis siiba siputõlli,
umma handa hargutõlli,
karas' õks sis üles kallehe,
õhu pääle õndsaha,
kõik õks sis siibo^q sibisivä^q,
40 tuvi sulõ^q tudisiva^q
Ton'a õks poolõ tullõnõni,
põh'a poolõ põrotõh.
Kiä õks sis vasta putunõssõ,
putunõssõ, johtunõssõ?
45 Lintse^q õks naa^q hahe^q Har'omaalõ,
luiga^q lummõ pagõsiva^q.
Hani õks sis ütäl' hiitrahe,
luigakõnõ loofkahe:
“Kohe õks sa isit, illos lind,
50 kohe toukat, torrõ tsirk?”
Tuvi õks ütäl' tuu sõna,
kats-kolm kallutõlli:
“Olõ-i õks mul aigo kõnõlda,
linnu pääl leelotõlla –
55 vii õks ma Tonn'a tuu sõna,

Annelõ armujutu,
Ton'ah käse õks jal laulda^q tugõvahe,
linnu-hõste leelotõlla.”
Kurg õks sis naard' kumõhõhõ,
60 luik naard' loofkahe.
Tuvi õks sis, torrõ tsirgukõnõ,
paha-kahhar kaalakõnõ –
astõ õks tä siiä inne ako,
vali varra hummogol,
65 mino õks sis kruute koputõlli,
aknaraame raputõlli.
Koput' õks kruute, kuts' üles,
arot' laulo akna all.
Sis joosi õks mi ussõ kaemahe,
70 vällä tsõõrilõ morolõ.
Esi õks mi lastõga kõnõli,
peime nõvvo perrega:
“Nägü- õks no –nesse, kuulunõssõ,
näätä^q saa õks no nädäle peräst,
75 kaia^q katõ päävä peräst,
miä õks no meelesaanõnõssõ,
kua kulla ollõnõssõ!”
Tuvi linnas' õks sis uibo ossa pääle,
vislapuu veere pääle,
80 tuvi laul' õks sis uiboh torõhõhõ,
vislapuuh veerüsähe.
Sis õks ma as'ast arvo sai,
laulik tundsõ tuvi jutto.
Taiva- tahtva^q õks kõik linnu^q leelotõlla,
85 pilvekulli^q kul'atõlla.
Nätä^q sai õks sis nädäle peräst,
kaia^q katõ päävä peräst –
sis õks ma kuuli kuvvõlt puult,
veid'okõtsi viielt puult,
90 minno oll' õks et lehte lüüd,
ajalehte arotõ,
lehte oll' õks küll lüüd lilli muudo,
ajalehte armahe.
Kagoh oll' õks sis minol miil hüä,
95 miil hüä, kiil kerge!
Tuud õks ma latsilõ lauli,
kanasillõ kadsatõlli:
“No saa õks ma laadna laulmahe,
priske illo pidämähe,
100 kui liigus õks vil linnu keelekene,
maigus mar'a meekekene.
Tuust om õks mul vika veid'okõsõ,
raisko raasa võrrakõsõ –
esi olõ-i õks mul hüvvä tervüt,
105 olõ-i ello ilosat,
kuum õks mul käse-i kul'atõlla,
liiä haigus leelotõlla.
Kiil õks vil ütäl': “Min^q keerädä^q!”
miil ütäl': “Mine^q laula^q!”
110 Veegu-i liiva vigurit,

veegu-i kalmu kallit laula,
saada^q õks vil leelo liino piti,
targa^q laulu^q Tartohe –
kul^q atõlla õks sis saasõ kunigillõ,
¹¹⁵ herrile hel^q otõlla!
Sis õks nää^q minno mälehtäse^q,
mino nimme nimitse^q.”
Selle ka õks ma taha laulo laulta^q,
inemine ilotõlla:
¹²⁰ mullõ õks vil toona miilde tull^q,
ime jutt juundõ läts,
mullõ õks kui üteli^q imekene,
maamakõnõ manitsõlli:
“Peläku-i õks, mu latsõ^q, laulõh,
¹²⁵ imekana^q ilotõh –
laulu õks teid läbi laidõta-i,
sõnno läbi sõimata-i!
Kuulkõ^q õks, mu kull^q a latsõkõsõ^q,
mino meelimar^q akõsõ^q!
¹³⁰ Kui ti õks küll kuat kurja kangast,
tiide tikõt langakõist,
tuu pelgäs õks sis kangas kadõhuist,
illos kangas imehüist,
rõivas saa-i õks sis illos kui iä,
¹³⁵ tasanõ kui talvõtii –
langa sis õks teid läbi laidõtas,
sõrmi läbi sõimatas.

Rõõndõkõist õks ti teku-i rõivallõ,
lipivahet linatsõllõ!
¹⁴⁰ Kuulõ^q õks, mu kull^q a tütrekene,
selge silmäteräkene,
tii^q õks sa langa, lüü^q laulo,
kua^q kangast, lasõ^q kummu!
Essu õks kui iske ilmakõist,
¹⁴⁵ Maarja valmist^q maakõist,
Essu istõ õks sis ilma veere pääle,
kulla kuu poolõ pääle,
kätte võtt^q õks sis kulladsõ kandlõ,
viirde hõpõdsõ viiole,
¹⁵⁰ kor^q as^q õks tä küle, keerät^q laula,
mänge kannõld, kallut^q sõnna.
Sai^q õks nuu^q kinä^q kiigalaulu^q,
veerüsä^q viiole sõna^q,
kandlõ saiva^q õks vil laulu^q kallepa^q,
¹⁵⁵ muido sõna^q muudsapa^q,
kuninga- tekk^q õks tä -laulu kumõhõpa,
keisre laulu kimmäpä,
kõigilõ õks tä saat^q kõrdapiti,
mõnõlõ mõistuist piti.
¹⁶⁰ Selle õks ma pelgä-i laulõh,
pelgä-i illo pitenei:
Essu õks mul kinke keelekese,
minolõ meekekese –
laula õks ma sääntsit, märgi mäantsit!